

Høringsudkast til forslag

til

Lov om ændring af lov om randzoner og lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (Miljømålsloven)

(Tilpasning af randzonenlovens anvendelsesområde m.v. og ændring af miljømålslovens bestemmelse om fornyet høring af vandplanforslag)

§ 1

I lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner, som ændret ved lov nr. 563 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, affattes således:

»Der må ikke foretages gødskning og anden jordforbehandling, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning i en randzone på 10 meter fra bredden af åbne vandløb i landzone og søer med et overfladeareal på mere end 100 m² i landzone:

- 1) der er klassificerede som offentlige efter § 9 i lov om vandløb,
- 2) der er beskyttede efter § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- 3) der er omfattet af kravet om 2-meter bræmmer i § 69, stk. 1, i lov om vandløb, eller
- 4) for hvilke der er fastsat miljømål i:
  - a) de statslige vandplaner vedtaget efter reglerne i miljømålsloven, eller
  - b) bekendtgørelser om indsatsprogram udstedt i medfør af lov om vandplanlægning.«

2. § 1, stk. 3 og 4, ophæves.

3. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. Overholdelsen af loven påhviler den til enhver tid ansvarlige for enhver bedrift, der er omfattet af loven.

Stk. 2. Ved en »bedrift« forstås i denne lov en driftsenhed, der anvendes til jordbrugsmæssige formål, og som drives af samme fysiske eller juridiske person. Bedriften kan bestå af en eller flere ejendomme samt tilforpagtede arealer.«

4. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan meddele de påbud, der er nødvendige for overholdelse af loven eller af regler udstedt i medfør heraf.«

5. § 5, stk. 3 ophæves.

6. Efter § 6 a indsættes:

»§ 6 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten.

§ 6 c. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektro-

nisk databehandling, kan træffes eller udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 6 d. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter si-destilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav.«

7. § 10 affattes således:

»**§ 10.** Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes med bøde den, der

- 1) overtræder § 1, stk. 1, eller
- 2) undlader at efterkomme påbud efter § 3 a.«

8. Efter § 10 indsættes:

»**§ 10 a.** Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger dertil, tilkendegive den pågældende, at sagen kan afgøres uden rets-
lig forfølgning, hvis den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelsen i retsplejelovens § 834, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 2, om indholdet af et anklageskrift tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet, bortfalder videre forfølgning.«

§ 2

I miljømålsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009, som ændret senest ved lov nr. 1631 af 26. december 2013, foretages følgende ændring:

1. § 30 affattes således:

»**§ 30.** Hvis der i forbindelse med vedtagelsen af den endelige vandplan foretages ændringer i de dele af indsatsprogrammet eller retningslinjer, der fastsætter forpligtelser for myndigheder, i forhold til det offentliggjorte forslag, kan vandplanen ikke vedtages, før ændringerne har været i for-
nyet offentlig høring i mindst 8 uger. Der gælder ikke en pligt til at foretage partshøring, jf. forvaltningslovens § 19.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2014, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 2, nr. 1, træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
2. Baggrunden for lovforslaget
3. Lovforslagets hovedindhold
  - 3.1. Lov om randzoner
    - 3.1.1. Ændring af randzonenlovens anvendelsesområde
    - 3.1.2. Administrative påbud og bødeforelæg
    - 3.1.3. Obligatorisk digital kommunikation
  - 3.2. Ændring af miljømålslovens § 30
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget fremsættes med henblik på ændring af lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner, som ændret ved lov nr. 563 af 18. juni 2012, og ændring af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (Miljømålsloven), jf. lovebekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 med senere ændringer. Lovforslaget er en opfølgning på aftale om Vækstplan for Fødevarer af 2. april 2014, indgået mellem Regeringen (Socialdemokraterne og Radikale Venstre) og Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Konservative med henblik på sikre en bæredygtig udvikling i det danske råvaregrundlag samt styrke landbrugets og fødevarersektorens konkurrenceevne.

Siden ikrafttrædelsen af lov om randzoner (herefter randzonenloven) har der været rejst væsentlig kritik af loven og den etablerede kompensationsordning ikke mindst efter Natur- og Miljøklagenævnets underkendelse af de 23 statslige vandplaner den 6. december 2012.

Landbruget har givet udtryk for en betydelig tvivl om den faktiske placering af randzonerne, hvilket har ført til gentagen kritik af loven. Den væsentligste del af kritikken angår retssikkerheden for de landbrugere, der, med lovens brede formulering af anvendelsesområdet, har haft svært ved at få klarhed om, hvorvidt de vandløb og søer, der findes på deres bedrift, udløser et krav om randzoner efter loven.

På baggrund af erfaringer med administrationen af loven anerkendes det, at det ikke er tilstrækkeligt klart med den nuværende formulering af randzonenloven hvilke vandløb og større søer, der udløser krav om randzoner. For at afhjælpe landmændenes tvivl tilpasses lovens anvendelsesområde. Loven vil fremover omfatte vandløb og søer over 100 m² i landzone, som efter anden specifikt angivet lovgivning allerede er udpeget eller beskyttet på grund af deres miljø-, natur- eller samfundsmæssige værdi. Der henvises til afsnit 3.1.1., og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2.

Randzonerne indgår som det vigtigste enkeltstående kvælstof- og fosforvirkemiddel i indsatsprogrammet i forslagene til vandplaner for vandrammedirektivets 1. planperiode (2010-2015). Ændringen af randzonenlovens anvendelsesområde medfører en reduktion i de forudsatte miljøeffekter, der er angivet i de foreliggende forslag til vandplaner. De effekter, som dermed ikke længere opnås, vil indgå i drøftelserne om fastlæggelsen af indsatsniveauet i de kommende vandplaner for vandrammedirektivets 2. planperiode (2016-2021). Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets miljømæssige konsekvenser, jf. afsnit 7.

Lovændringen kan have betydning for den traktatbruds-sag, som EU-Kommissionen indledte mod Danmark i februar 2014 som følge af manglende vedtagelse af vandområdeplaner for vandrammedirektivets 1. planperiode. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets forhold til EU-retten, jf. afsnit 8.

Den foreslåede ændring af randzonenlovens anvendelsesområde vil, i kombination med de øvrige forventede ændringer i de foreliggende forslag til vandplaner efter den gældende bestemmelse i miljømålslovens § 30, kunne være så omfattende, at dette ville udløse en ny 6 måneders høring af de foreliggende forslag til vandplaner. For ikke at forsinke vedtagelsen af vandplanerne for vandrammedirektivets 1. planperiode yderligere foreslås bestemmelsen ændret. Der henvises til afsnit 3.2. og bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1.

Herudover indeholder lovforslaget enkelte andre ændringer. Den væsentligste af disse ændringer angår håndhævelse og dermed sikring af virkemidlernes natur- og miljøeffekt i lov om randzoner.

I randzonenloven foreslås således indført mulighed for at meddele påbud for at sikre overholdelsen af loven eller bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Overtrædelse af påbud sanktioneres med en bøde, jf. forslaget til ændring af randzonenlovens § 10. Herudover foreslås indført hjemmel til

at afslutte sager om overtrædelse af randzonelovens regler ved meddelelse af et administrativt bødeforelæg. Anvendelsen af administrative bødeforelæg forudsætter den pågældende landbrugers positive medvirken og indebærer en aflastning af domstolene samt en hurtigere afgørelse af den enkelte sag. Der henvises til afsnit 3.1.2. og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4 og nr. 7 - 8.

Det fremgår af regeringsgrundlaget »Et Danmark, der står sammen« fra oktober 2011, at »al kommunikation mellem borgere, virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt inden udgangen af 2015«. Det følger desuden af den fælles-offentlige digitaliseringsstrategi for 2011-2015 »Den digitale vej til fremtidens velfærd« fra august 2011, at virksomhederne skal foretage alle indberetninger digitalt til offentlige myndigheder fra 2012 eller snarest derefter, når den nødvendige lovgivning og de effektive løsninger er på plads.

Der er på en række af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris områder allerede indført hjemmel til at stille krav om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med indberetninger m.v. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan således stille krav om, at en række nærmere angivne indberetninger skal ske digitalt, bl.a. vedrørende indberetning af gødningsregnskaber og efterafgrøder i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

Med ændringsforslaget til randzonelovens §§ 6 b - 6 d vedr. obligatorisk digital kommunikation, jf. lovforslagets § 1, nr. 6, fortsættes således indsatsen med indførelsen af obligatorisk digitalisering, som blev påbegyndt med vedtagelsen af lov nr. 1272 af 16. december 2009 om ændring af lov om Danmarks Statistik og forskellige andre love, og med lov nr. 341 af 27. april 2011 om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love. Forslaget indebærer, at der kan fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation for at rationalisere sagsbehandlingen og kommunikationen mellem ministeriet og jordbrugsvirksomhederne. Ved at fjerne manuelle rutiner og papirhåndtering er det forventningen, at der frigives tid og ressourcer hos jordbrugsvirksomhederne og det offentlige, og at der kan ske en optimering af arbejdsgangene hos begge parter. Der henvises til afsnit 3.1.3.

2. Baggrunden for lovforslaget

Kvælstof- og fosforreguleringen i Danmark er en konsekvens af det stadig forøgede fokus på belastningen af vandmiljøet med næringsstoffer m.v. på nationalt plan og på EU-niveau. Som led i bestræbelserne på at nedbringe især kvælstofbelastningen af det danske vandmiljø har der med de forskellige vandmiljøplaner - VMPI i 1987, VMP II i 1998 og VMPIII i 2004 - været iværksat en række miljøltiltag.

For at leve op til Danmarks forpligtelser i henhold til EU's vandrammedirektiv, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 (herefter vandrammedirektivet) og Natura 2000-direktiverne, blev der, bl.a. for at realisere vandrammedirektivets målsætninger om at sikre et vandmiljø af god kvalitet, den 16. juni 2009 indgået aftale mellem V, K og DF om Grøn Vækst. Aftalen indebar bl.a., at landbrugere efter 1. september 2012 hverken måtte sprøjte, gødske eller dyrke jorden i en indtil 10 meter bred

randzone omkring søer større end 100 m² og åbne vandløb i landzone. I forhold til vandmiljøet var det forventningen, at randzonerne skulle bidrage med en årlig reduktion af kvælstofudvaskningen på indtil 2.550 ton og af fosforudvaskningen på indtil 160 ton. Randzoneloven skulle endvidere bidrage med op til 50.000 hektar nye naturarealer. Endelig skulle etableringen af randzonerne som en synergieffekt bidrage til at reducere skadevirkningerne på flora og fauna som følge af pesticidanvendelsen og et forbedret klima gennem reduktion af udledningen af drivhusgasser. Lov om randzoner blev vedtaget af Folketinget den 26. maj 2011, jf. lov nr. 591 af 14. juni 2011.

Den 11. juni 2012 blev der vedtaget to ændringsforslag til lov om randzoner, jf. lov nr. 563 af 18. juni 2012 om ændring af lov om randzoner. Med ændringsforslagene blev muligheden for at etablere flerårige energiafgrøder i randzonen fjernet, og offentligheden fik adgang til at færdes i randzonerne, hvis disse fremstod udyrkede i naturbeskyttelseslovens forstand. Den tilpassede lov om randzoner blev ved bekendtgørelse sat i kraft 1. september 2012.

Miljøministeren vedtog den 22. december 2011 statslige vandplaner ved bekendtgørelse nr. 1208 af 15. december 2011 om ikrafttræden af miljømål og indsatsprogrammer og prioriteringer m.v. i vandplanerne for planperiode 2010-2015. Ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 6. december 2012 blev Miljøministerens afgørelse om de vedtagne statslige vandplaner imidlertid ophævet, da fristen på 8 dage i forbindelse med den supplerende høring var for kort henset til vandplanernes omfang, indhold og kompleksitet, og dermed i strid med miljømålslovens § 30. Sagen blev hjemvist til fornyet behandling i Naturstyrelsen.

Vandplanerne blev den 17. juni 2013 sendt i fornyet høring i 6 måneder og forventes endeligt vedtaget i løbet af 2014.

3. Lovforslagets hovedindhold

3.1. Lov om randzoner

3.1.1. Ændring af randzonelovens anvendelsesområde

3.1.1.1. Gældende ret

Med randzoneloven skal der etableres indtil 10 meter brede dyrknings-, gødsknings- og sprøjtefrie randzoner langs alle åbne vandløb samt søer større end 100 m² i landzone, jf. randzonelovens § 1. Dyrkning af vedvarende græs i randzonerne er dog tilladt, jf. randzonelovens § 2 og § 10 i bekendtgørelse nr. 892 af 29. august 2012 med senere ændringer (herefter randzonebekendtgørelsen).

Det er forudsat, at det samlede landbrugsareal, hvorpå der skal etableres randzoner, udgør ca. 50.000 hektar, som aftalt i Grøn Vækst aftalen.

I randzonelovens § 1, stk. 4, er ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri derfor bemyndiget til at fastsætte regler om bredden af randzonen ved bekendtgørelse. Bemyndigelsen blev indsat i randzoneloven, da arbejdet med kortlægning af bredstrækningerne langs alle vandløb og søer, der

var omfattet af randzonenlovens bestemmelser på tidspunktet for lovens fremsættelse for Folketinget den 24. februar 2011, endnu ikke var afsluttet. Det blev overladt til ministeren at fastsætte den endelige randzonebredde ved bekendtgørelse. Randzonebredden er i randzonebekendtgørelsen fastsat til 10 meter, jf. randzonebekendtgørelsens § 3.

Ikke-målsatte vandløb beliggende i marskområder m.v. er undtaget kravet om randzoner, jf. randzonenlovens § 1, stk. 3, og randzonebekendtgørelsens § 4.

3.1.1.2. Den foreslåede ordning

Med forslaget til ændring af randzonenlovens § 1, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, tilpasses randzonenlovens anvendelsesområde og gødskningsforbuddet præciseres. Herudover foreslås randzonebredden på 10 meter fastsat direkte i loven.

For så vidt angår gødskningsforbuddet, foreslås det, at bestemmelsen præciseres, så det fremover fremgår eksplicit af bestemmelsen, at forbuddet omfatter brugen af både gødningsprodukter og jordforbedringsmidler. Præciseringen foretages, da det i forbindelse med administrationen af randzonenloven har vist sig, at det i praksis har givet anledning til tvivl, om anvendelse af jordforbedringsmidler som f.eks. kalk er tilladt i randzonen. Den definition af begreberne »gødning« og »jordforbedringsmidler«, som er lagt til grund for administrationen af randzonenloven, er den legale definition, som fremgår af § 2 i lov om gødning og jordforbedringsmidler, jf. lovbekendtgørelse nr. 417 af 3. maj 2011.

For så vidt angår randzonenlovens anvendelsesområde foreslås det, at der fremover kun stilles krav om randzoner langs vandløb og større søer, som efter anden lovgivning er beskyttede eller udpegede på grund af deres miljø-, natur- eller samfundsmæssige værdi.

Ændringen indebærer, at der fremover kun stilles krav om udlægning af 10 meter gødsknings-, sprøjte-, og dyrkningsfrie randzoner langs åbne vandløb og søer med et overfladeareal på mere end 100 m² i landzone, såfremt disse enten er

- 1) klassificerede som offentlige efter § 9 i lov om vandløb,
- 2) omfattet af kravet om 2-meter bræmmer i § 69, stk. 1, i lov om vandløb,
- 3) beskyttede efter § 3 i lov om naturbeskyttelse, eller
- 4) hvis der er fastsat miljømål i:
  - a) de statslige vandplaner vedtaget efter reglerne i miljømålsloven, eller
  - b) bekendtgørelser om indsatsprogram udstedt i medfør af lov om vandplanlægning.

Ændringen af anvendelsesområdet foretages med henblik på at afhjælpe landbrugernes tvivl om hvilke vandløb og søer, der udløser krav om udlægning af randzoner. Det vil dog som hidtil være den enkelte landbrugers ansvar at udlægge randzoner korrekt inden for bedriften også efter de nye regler. Hvis en landbruger fortsat er i tvivl om, hvorvidt en sø eller et vandløb udløser krav om udlægning af randzoner, vil den pågældende kunne rette henvendelse til den kompetente myndighed på området (den pågældende kommune eller Naturstyrelsen) og få oplyst, om den pågældende sø eller det

pågældende vandløb er omfattet af mindst én af de i § 1, stk. 1, nævnte kategorier. Administrationsgrundlaget vil blive tilpasset i overensstemmelse hermed.

Som konsekvens af det ændrede anvendelsesområde foreslås bredden på randzonen på 10 meter fastsat direkte i loven. I forlængelse heraf foreslås tillige en ophævelse af bemyndigelsen i randzonenlovens § 1, stk. 4, hvorefter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om bredden af randzonen ved bekendtgørelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Med den foreslåede ændring af anvendelsesområdet, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, sker der ca. en halvering af det samlede landbrugsareal i randzonerne, hvorfor bemyndigelsen ikke længere anses for nødvendig.

Ligeledes foreslås undtagelsen i randzonenlovens § 1, stk. 3, vedrørende ikke-målsatte vandløb i marskområder m.v. ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. De omtalte ikke-målsatte vandløb vil med tilpasningen af randzonenlovens anvendelsesområde som altovervejende hovedregel ikke længere være omfattet af kravet om udlægning af randzoner.

Hvis der helt undtagelsesvis skulle være bedrifter, der er beliggende i de syd- og sønderjyske marskområder eller i områder med marsklignende strukturer, som fortsat rammes uforholdsmæssigt hårdt på grund af mængden af vandløb, der udløser krav om udlægning af randzoner, vil det være muligt at ansøge om dispensation efter randzonenlovens § 6.

Af hensyn til de jordbrugere, der har indrettet sig i tillid til den reduktion eller dispensation, de har modtaget siden randzonenlovens ikrafttræden 1. september 2012, er det ikke hensigten at genoptage de på dette tidspunkt allerede afsluttede sager, selvom anvendelsesområdet ændres. Dette gælder tillige de jordbrugere, som har ansøgt om forholdsmæssig reduktion af bredden af randzonen efter § 5 og dispensation efter § 6 i lov om randzoner inden lovforslagets udsendelse i offentlig høring 4. april 2014, men hvor sagsbehandlingen endnu ikke er afsluttet. Disse sager behandles derfor på grundlag af de hidtil gældende regler.

Dette betyder i praksis, at sagerne behandles på baggrund af regler m.v. på ansøgningstidspunktet, og således evt. på grundlag af randzoner langs vandløb eller søer, som efter ændringslovens ikrafttræden ikke længere er omfattet af lovens regler. Hensigten med den foreslåede løsning er, at ingen landbruger skal stilles ringere som følge af, at afgørelsen i den pågældendes sag ført træffes endeligt efter ændringslovens ikrafttræden. Med forslaget ligestilles alle jordbrugere, der har søgt om reduktion af randzonebredden eller dispensation indtil ændringslovens ikrafttræden.

Den foreslåede ændring af randzonenlovens anvendelsesområde har endvidere betydning for beregningen af afgrødernes kvælstofnormer i § 6, stk. 3, i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 500 af 12. maj 2013. Det samlede areal, der indgår i normsystemet og som skal fratrækkes ved beregningerne som følge af, at randzonearealerne ikke indgår i landbrugsdrift, udgør årligt ca. 25.000 hektar.

3.1.2. Administrative påbud og bødeforelæg

3.1.2.1. Gældende ret

Væsentlige overtrædelser af randzonenlovens § 1, stk. 1, anmeldes i dag til politiet med anmodning om tiltalerejsning med påstand om bøde, jf. randzonenlovens § 10, og randzonenbekendtgørelsens § 12. Sagerne behandles derefter ved domstolene.

3.1.2.2. Den foreslåede ordning

3.1.2.2.1. Administrative påbud

Med den foreslåede bestemmelse i randzonenlovens § 3 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, indføres der et administrativt håndhævelsesmiddel i randzonenloven, da det foreslås, at der indføres mulighed for at meddele påbud for at sikre overholdelsen af loven eller regler udstedt i medfør af loven. Med bestemmelsen skærpes muligheden for at sikre lovens formål om beskyttelse af natur og miljø.

Et påbud kan enten gå ud på at bringe et ulovligt forhold eller en ulovlig aktivitet til ophør (lovliggørelsespåbud) eller standse en igangværende aktivitet (konstateringspåbud).

Påbud i håndhævelsessager efter randzonenloven vil således gå ud på at konstatere, hvori det ulovlige forhold består, og som hovedregel stille krav om, at forholdet lovliggøres. Dette vil som regel bestå i at ophøre med at anvende gødning eller pesticider i den pågældende randzone, men kan også bestå i påbud om ophør af dyrkning af afgrøder i randzonen.

Meddelelse af påbud er en afgørelse i forvaltningslovens forstand og dermed omfattet af de almindelige forvaltningsretlige regler om varsling, partshøring, begrundelse og klagevejledning m.v.

Reagerer den bedriftsansvarlige ikke på et meddelt påbud, eller tager den pågældende ikke initiativ til at lovliggøre forholdet, vil der som hovedregel blive indgivet en politianmeldelse mod den pågældende med anmodning om tiltalerejsning med påstand af bøde efter randzonenlovens § 10 for overtrædelse af påbuddet. Dog er det hensigten, at den foreslåede bestemmelse i lovens § 10 a om administrative bødeforelæg på sigt også skal finde anvendelse på manglende efterkommelse af påbud, jf. nærmere nedenfor under afsnit 3.1.2.2.2.

Lovliggørelse af ulovlige forhold vil som hovedregel kun kunne finde sted fysisk, f.eks. ved ophør af dyrkning m.v. i randzonen. Randzonenloven indeholder dog i § 6 mulighed for at ansøge om dispensation fra forbuddet i lovens § 1, stk. 1, hvis særlige grunde taler for det. Der vil således være en begrænset mulighed for retlig lovliggørelse af forholdene.

Afgørelse om helt eller delvist afslag på dispensation og om påbud kan påklages til Fødevarerministeriets Klagecenter efter regler fastsat i medfør af randzonenlovens § 9, stk. 2. En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Afgørelser truffet af klagecentret i sager vedrørende lov om randzoner eller regler udstedt i medfør heraf kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Der findes lignende bestemmelser om adgang til at meddele administrative påbud i anden lovgivning, herunder lovgivning på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris ressortområde.

3.1.2.2.2. Administrative bødeforelæg

Med henblik på en mere effektiv håndtering af lov om randzoner foreslås, at der indføres hjemmel til at afslutte sager om overtrædelse af randzonenlovens regler ved meddelelse af et administrativt bødeforelæg. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 8, vedrørende randzonenlovens § 10 a nedenfor under bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Ved anvendelse af bødeforelæg fremskyndes sagsbehandlingen og sanktioneringen af de ukomplicerede sager, og bødeforelæg opfattes ofte som en mere enkel og mindre belastende afgørelsesform end en indenretlig afgørelse, der involverer såvel politi som retsvæsen. Anvendelsen af administrative bødeforelæg forudsætter den pågældendes positive medvirken og indebærer en aflastning af domstolene og tillige en hurtigere afgørelse af den enkelte sag.

Administrative bødeforelæg vil kun blive anvendt i overtrædelsessager, hvor sagen er klar såvel med hensyn til overtrædelsens indhold som med hensyn til de retsregler, der er overtrådt. Det er ligeledes en betingelse, at den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og er enig i, at sagen afgøres med et bødeforelæg. Endelig vil det være en forudsætning, at der foreligger fast domstolspraksis for bødebergningsprincipperne og dermed bødestørrelsen, førend muligheden for at meddele administrative bødeforelæg bliver bragt i anvendelse.

Det er ikke hensigten at anvende administrative bødeforelæg i sager om meget grove overtrædelser af randzonenloven. Disse sager vil blive anmeldt til politiet med anmodning om tiltalerejsning, herunder med anmodning om at der i sagen nedlægges påstand om idømmelse af tvangsbøder efter de almindelige regler i retsplejelovens § 997, stk. 3, indtil forholdet er lovliggjort.

Vedtagne, men ikke betalte, bødeforelæg kan inddrives efter de almindelige regler herom i §§ 10 og 11, jf. bilag 1, nr. 15, i lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige (Inddrivelsesloven).

Alle bøder, der idømmes eller vedtages efter lov om randzoner, tilfalder staten.

3.1.3. Obligatorisk digital kommunikation

3.1.3.1. Gældende ret

Ved lov nr. 1459 af 17. december 2013 om ændring af forskellige bestemmelser på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område om obligatorisk digital kommunikation m.v. er ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri blevet bemyndiget til ved bekendtgørelse at fastsætte regler om digital kommunikation på en række lovområder, der administreres af Fødevarestyrelsen. Der henvises til L nr. 28, 2013-14.

De ved den nævnte lov fastsatte bestemmelser er udformet efter samme model for at sikre ensartethed i lovgivningen. Udformningen er stort set identisk med de bemyndigelser, der ved lov nr. 1231 af 18. december 2012 om ændring af forskellige lovbestemmelser om obligatorisk digital kommunikation m.v. er indført i 68 love på Erhvervs- og Vækstministeriets område. Der henvises til lovforslag L nr. 16, 2012-13.

Ved fremsættelsen af lovforslag L nr. 28, 2013-14, der som nævnt vedrørte Fødevarestyrelsens område, blev det bl.a. oplyst, at der på Fødevareministeriets anden styrelses område, NaturErhvervstyrelsens, var indført digitale selvbetjeningsløsninger, hvorfor der ikke for indeværende var behov for yderligere regulering. Disse digitale selvbetjeningsløsninger omfattede dog ikke randzonenlovens område, hvorfor der nu er opstået behov for, at der også på denne lovs område kan fastsættes bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation efter samme model, som nu er hjemlet i en række af ministerområdets øvrige love.

3.1.3.2. Den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 1, nr. 6, om forslag til randzonenlovens §§ 6 b - 6 d, skabes der hjemmel til, at al relevant skriftlig kommunikation mellem NaturErhvervstyrelsen og virksomheder eller fysiske personer skal foregå digitalt.

Det foreslås, at hjemlen i randzonenloven udformes som en bemyndigelse til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte nærmere regler om digital kommunikation. Derved bliver det muligt ved bekendtgørelse at fastsætte krav om anvendelse af bestemte it-systemer (herunder særlige portalløsninger, elektroniske formularer, skemaer og lignende) og særlige digitale formater m.v.

Ved bekendtgørelse kan der endvidere, hvor det er relevant, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til digital kommunikation. Der vil også kunne fastsættes fritagelser fra kravet om digital kommunikation. Det kan for eksempel være tilfældet, hvor materialet på grund af sin særlige beskaffenhed ikke er egnet til digital fremsendelse.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har etableret et klagesystem, hvorefter de afgørelser truffet af ministeriets styrelser, som kan påklages, skal indbringes for den uafhængige myndighed Fødevareministeriets Klagecenter. Klagecentrets afgørelser kan indbringes for domstolene. Det foreslås, at også klager over afgørelser truffet i henhold til randzonenloven eller i henhold til regler udstedt i medfør af loven omfattes af kravet om digital kommunikation.

For at gøre kommunikationen mellem borgere/virksomheder og myndigheder på randzonenlovens område så overskuelig som mulig er det hensigten, at enhver kommunikation skal finde sted enten gennem en portalløsning etableret af Fødevareministeriet (f.eks. Tast selv-service) eller gennem den digitale postløsning »Offentlig Digital Post« under borger.dk eller virk.dk. Det vil afhænge af den pågældende kommunikations art og indhold, om det er den ene eller den anden kommunikationskanal, der skal finde anvendelse.

Det vil fremgå af en bekendtgørelse, der udstedes på området, på hvilken måde kommunikationen mellem NaturErhvervstyrelsen og de pågældende virksomheder eller personer fremover skal foregå.

Erhvervet og andre relevante parter vil blive inddraget i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelsen.

3.1.3.3. Hvornår anses en digital meddelelse for at være kommet frem

I den foreslåede bestemmelse til randzonenlovens § 6 b, stk. 3, er det fastsat, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem til adressaten, dvs. til modtageren af meddelelsen, når den er tilgængelig for denne. En hvilken som helst skriftlig kommunikation, som foretages digitalt, herunder også en afgørelse, som sendes via mail, via den offentlige digitale postløsning eller på anden digital vis, er omfattet af bestemmelsen. Dette svarer til, at et papirbrev anses for at være kommet frem, når det pågældende brev er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Det er normalt uden betydning, om en afgørelse er kommet til adressatens kundskab. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Adressaten bærer således alene risikoen ved ikke at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

Forslaget har betydning for alle meddelelser, herunder også for om f.eks. en indberetning eller lignende kan anses for rettidig fremkommet. Fremkomsttidspunktet er normalt afgørende for, om en indberetning eller lignende til en myndighed anses for rettidig.

Lovforslaget medfører ikke ændringer i de gældende principper for beregning af frister i forbindelse med klager.

En meddelelse til en myndighed vil normalt være tilgængelig for myndigheden på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle eller læse meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig, uanset om afsenderen måtte betragte meddelelsen som sendt før kl. 24.00.

3.1.3.4. Underskriftskrav m.v.

3.1.3.4.1. Fravigelse af krav om personlig underskrift i breve fra myndigheder m.v.

Med forslagets til randzonenlovens § 6 c, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan træffes eller udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

Ved lov nr. 1624 af 26. december 2013 om ændring af forvaltningsloven, lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) og lov om Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) indarbejdedes Kapitel 8 b (§ 32 b) i forvaltningsloven. Med denne bestemmelse i forvaltningsloven skete en generel regulering af spørgsmålet om underskriftskrav, det vil sige, i

hvilket omfang der skal anvendes personlig underskrift i udgående dokumenter fra forvaltningsmyndigheder til borgere, virksomheder mv. i afgørelsessager. Der henvises til L nr. 13, 2013-14.

Lovforslagets bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation vedrører alene kommunikation om forhold, som er reguleret af randzonenloven. Bestemmelserne skal således læses i samspil med anden lovgivning, dvs. at der ikke tilsigtes ændringer i f.eks. persondatalovens § 31 om indsigelser imod, at oplysninger om vedkommende gøres til genstand for databehandling, jf. § 35, eller krav om berigtigelse m.v. af oplysninger, jf. § 37.

De maskinelle afgørelser, som er omfattet af dette lovforslag, omfatter ikke afgørelser, der har retsvirkninger for eller i øvrigt berører den pågældende i væsentlig grad, og som alene er truffet på grundlag af elektronisk databehandling af oplysninger, der er bestemt til at vurdere bestemte personlige forhold, som beskrevet i persondatalovens § 39.

I en række love, f.eks. lov nr. 1272 af 16. december 2009 om ændring af lov om Danmarks Statistik og forskellige andre love, er der indført regler om anvendelse af digital signatur, når dokumenter sendes digitalt. I dette lovforslag foreslås det ligeledes, at der kan fastsættes regler om anvendelse af digital signatur eller lignende, som tilgodeser de samme sikkerhedsmæssige hensyn som en digital signatur, jf. forslaget til randzonenlovens § 6 b, stk. 2. Også ved digital signatur varetages de samme hensyn, der ligger bag underskriftskravet som omtalt ovenfor.

3.1.3.4.2. Underskriftskrav i dokumenter udstedt af virksomheder og personer

Lovgivningen indeholder på nogle områder krav om eller forudsætter, at dokumenter, som udarbejdes af fysiske personer eller virksomheder, skal være underskrevet.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og personer kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en bestemmelse i randzonenlovens § 6 d om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det, at ministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Med de foreslåede bestemmelser sikres det, at underskriftskravet ikke udgør en unødigt barriere for digital kommunikation, samtidig med at det sikres, at der kan stilles krav om personlig underskrift for visse typer af dokumenter, hvor der er behov for dette.

3.2. Ændring af Miljømålslovens § 30

3.2.1. Gældende ret

Forslaget om ændring af miljømålsloven skal ses i sammenhæng med forslaget til ændring af randzonenloven, jf.

lovforslagets § 1, samt Aftale om Vækstplan for Fødevarer af 2. april 2014, indgået mellem Regeringen (Socialdemokraterne og Radikale Venstre) og Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Konservative, særligt i forhold til beslutningen om at 140.000 ha målrettede efterafgrøder erstattes af 60.000 ha generelle efterafgrøder.

Ifølge de gældende bestemmelser i miljømålslovens § 30 kan vandplaner ikke endeligt vedtages, hvis der efter høringsen på 6 måneder foretages ændringer, som på væsentlig måde berører andre myndigheder eller borgere end dem, der ved indsigelse har foranlediget ændringen, før de pågældende har haft lejlighed til at udtale sig under en såkaldt supplerende høring. Miljøministeren fastsætter en frist for høringen.

Hvis ændringen er så omfattende, at der reelt foreligger et nyt forslag til vandplan, skal hele proceduren for tilvejebringelse af vandplaner, bortset fra idéfasen, starte forfra. Det er en meget ressourcekrævende proces.

Aktuelt vil en gennemførelse af forslaget om ændring af randzonenloven som foreslået indebære, at kravet om randzone langs en stor del af de vandløb, som indgår i de forslag til vandplaner, der var i høring i efteråret 2013, ikke gennemføres. Det vurderes, at der hermed sker omtrent en halvering af de arealer, der bidrager til randzonernes effekt, og dermed også omtrent en halvering af de miljø- og naturmæssige effekter af udlægning af randzoner. Se nærmere i bemærkningerne til lovforslagets § 1. Dertil kommer aftalen i forbindelse med Vækstplan for Fødevarer om at erstatte 140.000 ha målrettede efterafgrøder med 60.000 ha generelle efterafgrøder.

Hvis det lægges til grund, at der er tale om så omfattende ændringer i forhold til høringsudkastet af vandplanerne, at der reelt set er tale om nye forslag til vandplaner, vil det efter den gældende bestemmelse betyde, at der skal gennemføres en ny procedure med tilvejebringelse af vandplaner, herunder ny offentlig høring på 6 måneder. Det gælder uanset, at ændringerne af randzonenloven er i selvstændig høring, og uanset at randzonenloven ikke har retsvirkning i kraft af vandplanerne.

Denne regulering må anses for uhensigtsmæssig i relation til mulighederne for at vedtage vandplanerne og vil aktuelt indebære, at de danske vandplaner kan blive yderligere væsentligt forsinket. Efter vandrammedirektivet skulle de have været trådt i kraft senest den 22. december 2009. Opnåelse af en stor del af de miljømål, som direktivet forudsætter, vil blive tilsvarende forsinket.

3.2.2. Den foreslåede ordning

Det foreslås derfor, at pligten til fornyet høring over ændringer i udkast til vandplaner alene gælder i tilfælde, hvor der i forhold til det offentliggjorte forslag foretages ændringer i de dele af indsatsprogrammet eller retningslinjer, der fastsætter forpligtelser for myndigheder. Høringstemaet vil alene være de konkrete ændringer i indsatsprogram eller retningslinjer. Desuden ophæves sondringen mellem ændringer af omfattende karakter og ændringer af ikke omfattende ka-

rakter. Det foreslås samtidig at sætte høringsfristen til mindst 8 uger.

Det bemærkes, at lov om vandplanlægning, som blev vedtaget af et enigt Folketing i december 2013 (L nr. 71, 2013-14), og som fastsætter regler om tilvejebringelse af vandområdeplaner for anden og følgende vandplanperioder, ikke indeholder en bestemmelse svarende til miljømålslovens § 30.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Forslaget vurderes at være neutralt i forhold til de økonomiske og administrative konsekvenser for staten og kommunerne. Forslaget indeholder ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for regionerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Ændringen af randzonenloven vurderes at være positiv i forhold til de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervet, da der med forslaget vil være ca. 25.000 hektar landbrugsjord, som igen kan tages i dyrkning samtidig med, at der skabes en klarhed for så vidt angår placeringen af randzonerne efter loven.

Forslaget har i udkast været sendt til Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER) med henblik på vurdering af, om forslaget skal forelægges for Erhvervs- og Vækstministeriets virksomhedspanel. Styrelsen har i deres hørings-svar anført.....

Lov om randzoner er generel, erstatningsfri regulering. Det er vurderingen, at fastholdelsen af de allerede meddelte 5 pct.-reduktioner styrker lovens karakter af erstatningsfri regulering.

Det kan imidlertid fortsat ikke fuldstændig udelukkes, at enkelte jordbrug vil kunne blive ramt så atypisk hårdt, at der helt undtagelsesvis vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb, som vil kunne berettige til (fuldstændig) erstatning efter grundlovens § 73. Den endelige afgørelse af dette spørgsmål henhører under domstolene.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

De i forbindelse med Grøn Vækst aftalen iværksatte 50.000 hektar randzoner, blev i forbindelse med aftalens indgåelse estimeret til at bidrage med en reduktion på ca. 2.550 ton kvælstof og op til 160 ton fosfor til vandmiljøet. De estimerede effekter indgår i indsatsprogrammet i forslagene til vandplaner for vandrammedirektivets 1. planperiode.

I forbindelse med evalueringen af Grøn Vækst virkemidlerne foretaget af Aarhus Universitet i 2013 angives den faktiske kvælstofeffekt af den gældende randzonenlov til ca. 2.200 ton N (tallet er korrigeret i foråret 2014 på grundlag af

supplerende data fra NaturErhvervstyrelsen), og den foreslåede tilpasning af randzonenlovens anvendelsesområde medfører ca. en halvering af randzonenlovens effekter. Forslaget vil derfor have en faktisk negativ virkning i kvælstofeffekt på ca. 1.100 ton og en negativ effekt på fosforreduktionen på op til 80 ton fosfor.

Forslaget har negativ virkning i forhold til naturhensynet, da det estimeres, at der fremover kun vil være krav om udlægning af ca. 25.000 hektar obligatoriske randzoner. Herudover vil synergieffekten af loven i forhold til klima blive reduceret med 50.000-100.000 CO₂-ækvivalenter, og medføre en mindre stigning i brugen af pesticider.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder som sådan ingen EU-retlige aspekter, men det primære formål med de obligatoriske randzoner udlagt i henhold til randzonenloven er at bidrage til opnåelse af den nationale målsætning om reduktion af næringsstofudvaskning udmøntet ved de statslige vandplaner. Forslaget medvirker dermed til opfyldelsen af de danske forpligtelser efter EU's vandrammedirektiv om god økologisk tilstand i vandmiljøet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger.

Randzoner indgår i forslagene til vandplaner for vandrammedirektivets 1. planperiode som det vigtigste enkeltstående kvælstof- og fosforvirkemiddel med en budgetteret effekt på reduktion af ca. 2.550 ton kvælstof og op til ca. 160 ton fosfor årligt til vandmiljøet. Lovforslaget indebærer en halvering af det obligatoriske randzoneareal, og dermed halveres også kvælstofeffekten og fosforeffekten af randzonerne i forslagene til indsatsprogram i vandplaner for vandrammedirektivets 1. planperiode. Regeringen vurderer, at der kan argumenteres for, at ændringen af randzonenloven ligger inden for rammerne af vandrammedirektivets undtagelsesbestemmelser. EU-Kommissionen har meddelt, at de vil indbringe Danmark for EU-Domstolen for manglende vedtagelse af vandplaner for vandrammedirektivets 1. planperiode. Det kan ikke udelukkes, at EU-Kommissionen i den sammenhæng vil tillægge lovforslagets konsekvenser for indsatsprogrammet i forslagene til vandplaner for vandrammedirektivets 1. planperiode betydning.

Vandplanerne bidrager tillige til Danmarks opfyldelse af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (Habitatdirektivet) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (Fuglebeskyttelsesdirektivet), idet de medvirker til at reducere belastningen af akvatiske habitatnaturtyper og levesteder for arter, hvis bevaringstilstand er ugunstig.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende foreninger og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Agri Nord, AgroPro, Agrovi, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Bornholms landbrug, Bran-

cheudvalget for Biogas, Brancheudvalget for frø, Bæredygtigt Landbrug, Centrovce, DAKOFO, Danmarks Biavlerforening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Landboudom, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Botanisk Forening, Dansk Ejendomsæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Erhvervsfrugtav, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Gartneri, Dansk Kano og Kajak Forbund, Dansk Kartoffelproducentforening, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Landbrug Sydhavsørerne, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pattedyrforening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Planteværn, Dansk Skovforening, Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA), Danske Advokater, Danske Biavlernes Landsforening, Danske Juletræer, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Regioner, Danske Svineproducenter, Danske Vandløb, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den danske Landinspektørforening, Det Danske Fjerkræråd, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet (Københavns Universitet), Det Økologiske Råd, DI, Djursland Landboforening, Dronningeavlforening af 1921, Ejendomsforeningen Danmark, ErhvervsBiavlernes, Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER), Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Finansrådet, Foreningen af Danske Handelsmøller, Foreningen af Vandværker i Danmark, Foreningen for Biodynamisk Jordbrug, Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark, Frie bønder

– levende land, Friluftsrådet, Frøsektionen, Gefion, Greenpeace, Heden og Fjorden, Hedeselskabet, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (Københavns Universitet), Jysk Landbrugsrådgivning, Kolding-Herreds Landbrugsforening, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunernes Landsforening, Køddbranchens Fællesråd, Landbo Limfjord, LandboNord, LandboSyd, LandboThy, Landbrug og Fødevarer, Landbrugsrådgivning Syd, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen af Gylleramte, Landsforeningen Dansk Fåreavl, Landsforeningen Danske Maskinstationer, Landsforeningen Praktisk Økologi, Lemvigegnens Landboforening, LHN, LMO, Miljøteknisk Brancheforening, Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (Aarhus Universitet), Nationalt Center for Miljø og Energi (Aarhus Universitet), Natur & Samfund, NF Plus, NOAH, Odsherreds landboforening, Patriotisk Selskab, Plantning & Landskab, Landsforeningen, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Rådgivningscenter Nord, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere, Sammenslutningen af danske Sortsejere, Science and Technology (Århus Universitet), Skovdyrkerne, Svinerådgivning Vest, Sønderjysk landboforening, Verdens Skove, Verdensnaturfonden (WWF), Vestjysk Landboforening, Videntcenter for Svineproduktion, Videntcentret for Landbrug, Økologisk Landsforening, Østdansk Landbrugsrådgivning.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommune og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommune og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Positive	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Positive	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ca. 1.100 ton kvælstofudvaskning til vandmiljøet. Op til 80 ton forøget fosforudvaskning til vandmiljøet. Tab af ca. 25.000 ha natur. Konsekvens i forhold til reduktion af CO ₂ -effekten på 50.000-100.000 CO ₂ -ækvivalenter. Mindre stigning i forbruget af pesticider.
Forholdet til EU-retten	Ingen direkte EU-retlige aspekter, men randzonenloven bidrager til opfyldelse Danmarks forpligtelser med henblik på opnåelse af målsætning om god økologisk tilstand i vandmiljøet i EU's vandrammedirektiv, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger, herunder til Habitatdirektivet og Fuglebeskyttelsesdirektivet.	

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
	EU-Kommissionen har meddelt, at de vil indbringe Danmark for EU-Domstolen for manglende vedtagelse af vandplaner for vandrammedirektivets 1. planperiode. Det kan ikke udelukkes, at EU-Kommissionen i den sammenhæng vil tillægge lovforslagets konsekvenser for indsatsprogrammet i forslaget til vandplaner for vandrammedirektivets 1. planperiode betydning.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 [§ 1, stk. 1]

Med forslaget til ændring af randzonenlovens § 1, stk. 1, tilpasses randzonenlovens anvendelsesområde og gødskningsforbuddet præciseres. Herudover foreslås bredden på randzonen fastsat direkte i loven, jf. nærmere herom nedenfor under bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Dyrkningsforbuddet i randzonenlovens § 1 foreslås videreført, og ved »dyrkning« forstås derfor fortsat en egentlig kultivering af arealet med jordbehandling, såning eller plantning af en eller flere typer af afgrøder eller vækster. Dyrkningsforbuddet omfatter således ikke opvækst af naturligt forekommende vegetation i randzonerne, jf. dog rydningspligten efter lov om drift af landbrugsjorder. Dyrkningsforbuddet omfatter heller ikke ekstensiv afgræsning, fældning eller beskæring af sådanne naturligt forekommende vækster, eller plukning af frugter, bær og lignende fra sådanne naturligt forekommende vækster eller eksisterende beplantninger.

Ved »jordbearbejdning« forstås i denne lov al bearbejdning af jorden med henblik på dyrkning og etablering af afgrøder. Forbuddet omfatter således ikke dræningsarbejder så længe, at dette ikke strider mod anden lovgivning. Tilsvarende er det muligt at foretage anden nødvendig jordbearbejdning i forbindelse med egentlige lovlige anlæg, som f.eks. stier, opførelse af læskure m.v. Nedpløjning/fræsning af oprensningsmateriale, som hidrører fra en udført vandløbsvedligeholdelse er ligeledes tilladt, når jordbearbejdningen ikke sker i dyrkningsøjemed.

For så vidt angår gødskningsforbuddet, fremgår det nu eksplicit af bestemmelsen, at forbuddet omfatter brugen af både gødningsprodukter og jordforbedringsmidler. Præciseringen foretages, da det i forbindelse med administrationen af randzonenloven har vist sig, at det i praksis har givet anledning til tvivl, om anvendelse af jordforbedringsmidler som f.eks. kalk er tilladt i randzonen. Definition af begreberne »gødning« og »jordforbedringsmidler«, som er lagt til grund for administrationen af randzonenloven, er den legale definition, som fremgår af § 2 i lov om gødning og jordforbedringsmidler, jf. lovbekendtgørelse nr. 417 af 3. maj 2011.

Ved »gødning« forstås alle produkter, der er bestemt til at fremme planter vækst, og hvis virkning helt eller overvejende beror på deres indhold af plantenæringsstoffer. Ved »jordforbedringsmidler« forstås alle produkter, der er bestemt til ændring af jords fysiske, kemiske eller biologiske

tilstand, og hvis virkning ikke eller kun i ringe grad beror på indhold af plantenæringsstoffer.

For at afhjælpe landbrugernes tvivl om hvilke vandløb og søer, der udløser krav om udlægning af randzoner, tilpasses anvendelsesområdet for lov om randzoner. Det foreslås, at loven fremover kun vil omfatte vandløb og søer over 100 m² i landzone, som efter anden specifikt angivet lovgivning allerede er udpegede eller beskyttede på grund af deres miljø-, natur-, eller samfundsmæssige værdi. Det vil dog som hidtil være den enkelte landbrugers ansvar at udlægge randzoner korrekt inden for bedriften også efter de nye regler.

Til nr. 2 [§ 1, stk. 3 og 4]

Undtagelsen i randzonenlovens § 1, stk. 3, vedrørende ikke-målsatte vandløb i marskområder m.v. foreslås ophævet som følge af den foreslåede tilpasning af randzonenlovens anvendelsesområde, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Hvis der helt undtagelsesvis skulle være bedrifter, der er beliggende i de syd- og sønderjyske marskområder eller i områder med marsklignende strukturer, som forsat rammes uforholdsmæssigt hårdt på grund af mængden af vandløb, der udløser krav om udlægning af randzoner, vil det være muligt at ansøge om dispensation efter den gældende bestemmelse i randzonenlovens § 6.

Bemyndigelsen i randzonenlovens § 1, stk. 4, hvorefter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om bredden af randzonen, foreslås ligeledes ophævet som konsekvens af ændringen af randzonenlovens anvendelsesområde, jf. lovforslagets § 1, nr. 1. Med den foreslåede ændring af anvendelsesområdet sker der ca. en halvering af det samlede landbrugsareal i randzonerne, hvorfor bemyndigelsen ikke længere anses for nødvendig. Randzonebredden foreslås nu direkte fastsat i randzonenlovens § 1, stk. 1.

Til nr. 3 [§ 1 a]

Den foreslåede bestemmelse i randzonenlovens § 1 a, stk. 1, er ny og indebærer en tydeliggørelse af, at pligten til at afstå fra at foretage gødsning og anden jordforbedring, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning i en randzone på indtil 10 meter fra bredden af de af loven omfattede vandløb og søer påhviler den, der er ansvarlig for bedriften.

Ved »den ansvarlige for bedriften« forstås den, som har den faktiske råderet over de arealer, der er omfattet af randzonenloven. Dette kan således både være fysiske og juridiske personer, sammenslutninger heraf, som f.eks. en virksomhed, et selskab eller lignende såvel som en enkeltperson el-

ler en personkreds, der i kraft af ejerskab eller i kraft af en aftale med ejeren har råderet over et areal.

Forslaget til bestemmelsen i randzonenlovens § 1 a, stk. 2, der er en videreførelse af den gældende lovs § 5, stk. 3, som foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, indeholder en definition af bedriftsbegrebet i lov om randzoner. Ændringen foretages i forlængelse af forslaget til indførelsen af den nye bestemmelse i randzonenlovens § 1 a, stk. 1, og det er fundet hensigtsmæssigt at samle de to bestemmelser i § 1 a.

Det fremgår således direkte af den foreslåede bestemmelse til randzonenlovens § 1 a, stk. 2, at der ved en »bedrift« forstås en driftsenhed, der anvendes til jordbrugsmæssige formål, og som drives af samme fysiske eller juridiske person. Bedriften kan bestå af en eller flere ejendomme samt tilforpagtede arealer.

Definitionen af bedriftsbegrebet i randzonenloven svarer til definitionen i § 2 i lov om landbrugsejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 616 af 1. juni 2010. Bedriften udgøres således af det samlede areal af de ejendomme, inklusive tilforpagtede arealer, der drives af samme fysiske eller juridiske person.

Til nr. 4 [§ 3 a]

Den foreslåede bestemmelse til randzonenlovens § 3 a er ny og indebærer, at der indføres mulighed for at meddele påbud for at sikre overholdelsen af loven eller regler udstedt i medfør af loven. Med bestemmelsen skærpes muligheden for at sikre lovens formål om beskyttelse af natur og miljø.

Et påbud kan gå ud på at bringe enten et ulovligt forhold eller en ulovlig aktivitet til ophør (lovliggørelsespåbud). Hvis myndigheden bliver opmærksom på, at den bedriftsansvarlige eller andre, der optræder på vegne af den bedriftsansvarlige, er i færd med at overtræde lovgivningen, f.eks. pløjning i randzonen, har myndigheden endvidere med hjemmel i bestemmelsen mulighed for at meddele påbud om omgående standsning af den aktivitet, der er under udførelse men endnu ikke er fuldført (konstateringspåbud).

Meddelelse af påbud er en afgørelse i forvaltningslovens forstand, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 9. oktober 2012 med senere ændringer, og dermed omfattet af de almindelige forvaltningsretlige regler om varsling, partshøring, begrundelse og klagevejledning m.v. Efter § 10 i lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter med senere ændringer (herefter retssikkerhedsloven) har en mistænkt ikke pligt til at meddele oplysninger til myndigheden, medmindre det kan udelukkes, at de oplysninger, som søges tilvejebragt, kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse. Myndigheden har pligt til vejlede den pågældende bedriftsansvarlige om dennes ret men ikke pligt til at komme med oplysninger eller afgive en udtalelse i sagen.

I de tilfælde, hvor der bliver tale om meddelelse af konstateringspåbud, vil myndigheden dog i videst muligt omfang foretage en mundtlig varsling af påbuddet og partshøring af den bedriftsansvarlige på stedet, idet formålet med påbuddet ellers ville forspildes. Efter § 13 i lov nr. 606 af 12. juni

2013 om offentlighed i forvaltningen, har myndigheden notatpligt i sådanne situationer.

Lovliggørelse af ulovlige forhold vil som hovedregel kun kunne finde sted fysisk, men der vil også være begrænset mulighed for retlig lovliggørelse af forholdene ved at ansøge om en dispensation fra forbuddet i lovens § 1, stk. 1, hvis særlige grunde taler for det, jf. randzonenlovens § 6.

Hvis den bedriftsansvarlige under behandlingen af en påbudssag ansøger om dispensation, behandles sagen efter de almindelige regler herfor. Dette betyder, at behandlingen af påbudssagen udsættes, indtil myndigheden har vurderet, om der er grundlag for at dispensere fra lovens § 1, stk. 1. Hvis der ikke er grundlag for en dispensation, vil myndigheden kunne meddele påbud om fysisk lovliggørelse. Tilsvarende gælder, hvis der kun er mulighed for delvis retlig lovliggørelse.

Når der er meddelt et påbud om standsning, skal den ulovlige aktivitet ophøre omgående. Den bedriftsansvarlige eller den, der optræder på den bedriftsansvarliges vegne, skal standse aktiviteten, og den bedriftsansvarlige må reetablere randzonen eller søge om dispensation fra randzonenlovens § 1, stk. 1, efter reglerne i randzonenlovens § 6.

Reageres der ikke omgående på et påbud om standsning af den igangværende aktivitet, vil der straks blive indgivet politianmeldelse mod den pågældende. Hvis den bedriftsansvarlige får afslag på dispensation og ikke tager initiativ til at lovliggøre forholdet, vil der blive indgivet en politianmeldelse mod den pågældende.

Manglende efterlevelse af påbud straffes med bøde i henhold til randzonenlovens § 10, jf. forslaget til § 1, nr. 7.

Det er hensigten, at den foreslåede bestemmelse i randzonenlovens § 10 a om administrative bødeforelæg på sigt også skal finde anvendelse på manglende efterkommelse af påbud, jf. de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.2.2.2 og bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser nedenfor til § 1, nr. 8.

Afgørelse om påbud kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter efter regler fastsat i medfør af randzonenlovens § 9, stk. 2, jf. bekendtgørelse om NaturErhvervstyrelsens opgaver og beføjelser. En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Afgørelser truffet af klagecentret i sager vedrørende lov om randzoner eller regler udstedt i medfør heraf kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. bekendtgørelse om Fødevareministeriets Klagecenters opgaver og beføjelser.

Der findes lignende bestemmelser om adgang til at meddele administrative påbud i anden lovgivning, herunder lovgivning på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris ressortområde.

Til nr. 5 [§ 5, stk. 2]

Bestemmelsen i § 5, stk. 3, foreslås ophævet og videreført i stk. 2 til den nye bestemmelse i randzonenlovens § 1 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, der indeholder en præcisering af randzonenlovens pligtsubjekter. Det er fundet hensigtsmæssigt at samle de to bestemmelser i en bestemmelse.

Til nr. 6 [§ 6 b-6 d]

Ad § 6 b

Med forslaget til § 6 b, stk. 1, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold omfattet af lov om randzoner eller af regler udstedt i medfør af loven skal foregå digitalt.

Loven administreres af NaturErhvervstyrelsen, og bemyndigelsen påtænkes udnyttet således, at pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne m.v. også omfatter kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive udmøntet løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Bemyndigelsen indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til NaturErhvervstyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

De sanktioner, der i dag er knyttet til manglende indberetning eller indsendelse i papirform, vil også finde anvendelse, når indberetning eller indsendelse ikke sker i overensstemmelse med de krav om digital indberetning, der fastsættes i bekendtgørelse i henhold til dette lovforslag.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som NaturErhvervstyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. Dette forventes i praksis at være vedkommende virksomheds eller borgers e-mailadresse i »Offentlig Digital Post«.

Der vil også kunne stilles krav om anvendelse af digital signatur eller lignende i forbindelse med andre former for digital kommunikation, eksempelvis via digitale selvbetjeningsløsninger, så NaturErhvervstyrelsen har sikkerhed for, at afsenderen er den, som vedkommende giver sig ud for at være.

Der kan efter forslaget ved bekendtgørelse stilles krav om, at virksomheden skal anvende bestemte it-systemer og særlige digitale formater for at sikre, at styrelsen kan håndtere de modtagne indberetninger.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen som en bemyndigelse er det muligt ved bekendtgørelse at fastsætte

regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtmæssig digital kommunikation. Undtagelsesmuligheden tænkes at have en yderst begrænset rækkevidde.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet, f.eks. til de jordbrugere, der bor i områder, hvor det er teknisk problematisk at koble sig på internettet.

Hvad angår fritagelse for tilslutning til »Offentlig Digital Post« henvises der i det hele til de regler, som Finansministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet har fastsat om hhv. fritagelse af fysiske personer fra tilslutning til »Offentlig Digital Post« m.v. og fritagelse af juridiske enheder med CVR-nummer samt fysiske personer med erhvervsaktiviteter for tilslutning til »Offentlig Digital Post«. Fritagelse for tilslutning til »Offentlig Digital Post« medfører ikke samtidig fritagelse for pligten til at benytte en af Fødevareministeriet etableret portalløsning til kommunikation vedr. forhold omfattet af randzonenloven.

Det forhold, at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til stk. 2 bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.3.2 i de almindelige bemærkninger.

Med stk. 3 foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten. Meddelelsen anses for at være tilgængelig for adressaten fra det tidspunkt, hvor adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Det er i denne forbindelse uden betydning, om adressaten for myndighedens meddelelse har bragt sig i stand til at tilgå meddelelsen, f.eks. hvis modtageren af en meddelelse, som myndigheden har sendt til den pågældende via den offentlige digitale postløsning, ikke har skaffet sig den fornødne offentlige digitale signatur til at modtage meddelelser i den offentlige digitale postløsning, jf. lov om Offentlig Digital Post, eller modtageren i sit elektroniske system har installeret anordninger (spamfiltre, firewalls osv.), som afviser at modtage meddelelser.

Det er endvidere uden betydning, om adressaten oplever, at vedkommendes egen computer ikke fungerer, at vedkommende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til adressaten at overvinde.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for NaturErhvervstyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesplanlægning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig, uanset om afsenderen betragter meddelelsen som sendt før kl. 24.00. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos NaturErhvervstyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til NaturErhvervstyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden for fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse til en myndighed ikke fastlægges som følge af problemer med myndighedens it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet. Det vil således ikke kunne komme virksomheden til skade, at indberetning modtages efter fristens udløb, hvis dette skyldes systemnedbrud hos myndigheden.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Ad § 6 c

Med forslaget til § 6 c skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri eller den, som efter delegation varetager administrationen af randzonenloven, som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

Det er op til den enkelte forvaltningsmyndighed at vurdere, om den konkrete ordning, der anvendes eller påtænkes

anvendt, lever op til betingelserne i den nye bestemmelse i forvaltningslovens § 32 b, stk. 1.

Det er tanken, at der i den bekendtgørelse, som skal udmønte bemyndigelsen i den foreslåede § 6 b, stk. 1, i randzonenloven, vil blive taget højde for varetagelsen af de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, jf. kapitel 8 b (§ 32 b) i forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 9. oktober 2012, som ændret ved lov nr. 1624 af 26. december 2013. Varetagelsen af disse hensyn vil ske enten gennem fastsættelse af betingelser for etableringen af nye elektroniske kommunikationsløsninger eller ved henvisning til eksisterende elektroniske løsninger, som allerede tilgodeser de nævnte hensyn.

I praksis anvendes der på flere af Fødevareministeriets forvaltningsområder – i det omfang, at der er et retligt grundlag herfor – sagsbehandlingssystemer, som indebærer, at en sag helt eller delvist behandles og afgøres maskinelt på baggrund af nogle faste og entydige kriterier, uden at en fysisk person er sagsbehandler (automatisk sagsbehandling). Dette omfatter eksempelvis tilfælde, hvor en virksomheds indsendelse af oplysninger, herunder indgivelse af en ansøgning, foretages digitalt via f.eks. en hjemmeside eller en portal, og hvorefter et elektronisk databehandlingssystem træffer (og eventuelt også afsender) den pågældende afgørelse automatisk.

I den udstrækning afgørelser truffet i henhold til randzonenloven eller i henhold til regler udstedt i medfør af randzonenloven træffes ved automatisk sagsbehandling, vil dette også kunne ske uden personlig underskrift eller anden entydig personidentifikation, idet sådanne afgørelser alene vil fremstå som afsendt af NaturErhvervstyrelsen, jf. den foreslåede § 6 c.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der henvises til afsnit 3.1.3.4.1. i de almindelige bemærkninger.

Ad § 6 d

Bestemmelsen i § 6 d vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

Samtidig foreslås det i *stk. 2*, at der kan fastsættes nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

I så fald kan der stilles krav om, at virksomheder eller fysiske personer, som indsender dokumenter til en myndighed uden personlige underskrifter, skal opbevare et eksemplar af det pågældende dokument forsynet med originale underskrifter, som myndigheden kan forlange at få forevist i kontroløjemed. Der henvises til afsnit 3.1.3.4.2. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7 [§ 10]

Det foreslås, at bestemmelsen i randzonenlovens § 10 affattes på ny som konsekvens af den foreslåede tilføjelse af påbudsbestemmelsen i randzonenlovens § 3 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

Til nr. 8 [§ 10 a]

Bestemmelsen i randzonenlovens § 10 a er ny, og indebærer, at der bliver hjemmel til at afgøre overtrædelser af loven med administrative bødeforelæg.

Administrative bødeforelæg vil alene kunne finde anvendelse i overtrædelsessager, hvor sagen er klar såvel med hensyn til overtrædelsens indhold som med hensyn til de retsregler, der er overtrådt. Det er endvidere en forudsætning, at den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og enig i, at sagen afgøres med et bødeforelæg. Dette betyder, at den pågældende ved at undlade at vedtage den foreslåede bøde kan få sagen prøvet ved domstolene. Hvis den pågældende derimod vedtager bødeforelægget men derefter undlader at betale, kan bøden sendes til inddrivelse.

Retsplejelovens § 834, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 2, om indholdet af et anklageskrift finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med udformningen af et administrativt bødeforelæg. Det følger ligeledes af retsplejelovens principper, at modtageren af bødeforelægget ikke er pligtig til at udtale sig.

Bødestørrelsen skal være i overensstemmelse med faste retningslinjer. I forbindelse med de sager om overtrædelse af den gældende lov, som er under strafferetlig behandling, er bødeindstillingerne beregnet efter følgende model:

Der tages udgangspunkt i beløbet for den potentielle randzonekompensationssats pr. hektar, jf. bekendtgørelse nr. 1100 af 13. september 2013 om nationalt tilskud til obligatoriske randzoner, som ændret ved bekendtgørelse nr. 243 af 17. marts 2014, ganget med en faktor 2, dog minimum 5.000 kr. pr. jordbrugsvirksomhed. Ved beregningen af bøden udgør den høje sats 2.100 kr. pr. hektar, og den lave sats 1.200 kr. pr. hektar. Afgørende for hvilken sats, der indgår i beregningen, er arealets tidligere anvendelse m.v., jf. bekendtgørelsens kapitel 5.

Såfremt der foreligger skærpende omstændigheder i forbindelse med overtrædelserne, forhøjes bødepåstanden med 50 pct. med påstand om en minimumsbøde på 10.000 kr.

De foreslåede satser er vejledende for domstolene og vil kunne justeres i takt med løn- og prisudviklingen.

Det er hensigten at videreføre de beskrevne bødeberegningsprincipper, hvis domstolene følger anklagemyndighedens bødepåstande. Det er en forudsætning for anvendelse af de administrative bødeforelæg, at der er fast domstolspraksis for bødeberegningsprincipperne og dermed bødestørrelsen.

Ved bødeforelæg fremskyndes sagsbehandlingen og sanktioneringen. Afgørelsen af sager med bødeforelæg vil ofte blive opfattet som en mere enkel og mindre belastende afgørelsesform end en indenretlig afgørelse, der involverer såvel politi som retsvæsen, og det findes derfor hensigtsmæssigt,

at landbrugeren i relativt ukomplicerede sager kan vælge mellem de to muligheder. Anvendelse af bestemmelsen forudsætter den pågældendes positive medvirken og indebærer en aflastning af domstolene og tillige en hurtigere afgørelse af den enkelte sag.

Til § 2

Til nr. 1

Forslaget fastsætter, at der skal gennemføres en supplerende høring, hvis der i forbindelse med vedtagelsen af en vandplan foretages ændringer i de dele af indsatsprogrammet eller retningslinjer, der fastsætter forpligtelser for myndigheder, i forhold til det udkast, som oprindeligt var i høring i 6 måneder. Det præciseres således, at det alene er sådanne ændringer, der udløser et krav om supplerende høring. Andre ændringer af vandplanerne som f.eks. planernes miljømål og redegørelsesdel udløser ikke et sådant krav. Den foreslåede ændring vil have virkning for den supplerende høring, der måtte blive aktuel i forbindelse vedtagelsen af det foreliggende udkast til vandplaner for første planperiode, som var i 6 måneders høring indtil 23. december 2013.

Den gældende bestemmelse i § 30 fastsætter ikke en bestemt frist for den supplerende høring. I december 2011 blev der fastsat en frist på 8 dage, hvilket Natur- og Miljøklagenævnet den 3. december 2012 anså for at være for kort tid. Nævnet betragtede det som en så væsentlig retlig mangel, at samtlige 23 vandplaner blev ophævet og hjemvist til fornyet behandling. I forslaget fastsættes der en frist på mindst 8 uger.

Det præciseres desuden, at der er tale om en offentlig høring, og at der ikke gælder en pligt til at foretage partshøring, jf. forvaltningslovens § 19. Forvaltningslovens § 19 om partshøring omfatter konkrete afgørelser og tager sigte på, at enkeltpersoner, der måtte blive berørt af en afgørelse, høres forud for, at afgørelsen træffes. Forvaltningslovens § 19 finder principielt anvendelse for vandplanerne, jf. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 3. december 2012. Dette er imidlertid uhensigtsmæssigt af hensyn til vandplanernes omfang og kompleksitet, som gør det vanskeligt og meget ressourcekrævende at gennemføre individuelle partshøringer. Det vurderes på den baggrund, at den foreslåede offentlige høring ud fra en samlet afvejning er den mest hensigtsmæssige måde at høre berørte parter på.

Med den foreslåede bestemmelse sondres der ikke mellem, om eventuelle ændringer er af omfattende karakter eller ej.

Det bemærkes, at der ikke gælder ikke en pligt til at gennemføre en fornyet offentlig høring, hvis der på baggrund af en supplerende høring, jf. den foreslåede bestemmelse, foretages nye ændringer i vandplanerne forud for vedtagelse heraf.

For god ordens skyld skal det tilføjes, at direktivets artikel 14 om offentlig oplysning og høring må forstås sådan, at hvis der i et forslag til vandplan efter den krævede 6 måneders høring foretages helt grundlæggende ændringer af en sådan karakter, at der reelt er tale om en ny vandplan, skal

der gennemføres en ny 6 måneders høring for at leve op til direktivets krav om offentlighedens medvirken. Lovforslaget ændrer ikke herved.

Det bemærkes, at alene det forhold, at virkemidler f.eks. udgår af indsatsprogrammet og eventuelt erstattes af andre, ikke efter Miljøministeriets opfattelse indebærer, at der er pligt til at gennemføre en fornyet høring efter vandrammedirektivets artikel 14.

Ændringer i vandplanernes indsatsprogrammer eller retningslinjer vil medføre behov for ændringer og ny høring med hensyn til de miljøvurderinger, der blev udarbejdet i medfør af lov om miljøvurdering af planer og programmer, jf. lovbekendtgørelse nr. 939 af 3. juli 2013 med senere ændringer, og sendt i høring samtidig med vandplanerne. Andre ændringer i vandplanerne (f.eks. ændringer i oplysninger om beliggenheden af beskyttede områder, ændringer i kort over oprettede overvågningsnet eller ændringer i kort, der viser tilstanden for vandforekomster) vil ikke i sig selv medføre behov for ændringer og ny høring med hensyn til miljøvurderingerne. Der kan henvises til, at miljøvurderingsloven alene omfatter planer, der »fastsætter rammer« for fremtidige anlæg m.v., og at mindre ændringer i planer kun medfører en ny miljøvurdering, hvis de har væsentlig indvirkning på miljøet.

Hvis vandplanerne mod forventning måtte blive ændret i sådant omfang, at der bliver tale om en ny 6 måneders høring på grund af bestemmelsen i vandrammedirektivets art. 14, vil der blive udarbejdet nye miljøvurderinger med henblik på den nye offentlighedsfase. I andre tilfælde, vil ændringerne i miljøvurderinger blive gennemført som supplerende vurderinger eller rettelsesblade i relation til de gennemførte vurderinger.

Til § 3

Til stk. 1.

Det foreslås, at ændringerne i randzonenloven træder i kraft den 1. august 2014.

Til stk. 2.

Af hensyn til den videre proces med vedtagelsen af de statslige vandplaner foreslås ændringerne til miljømålslovens § 30, jf. lovforslagets § 2, sat i kraft hurtigst muligt, hvilket vil sige dagen efter lovens offentliggørelse i Lovtidende.

Bilag 1**Lovforslaget sammenholdt med gældende lov***Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

§ 1. For alle åbne vandløb i landzone og for søer med et overfladeareal på mere end 100 m² i landzone gælder, at der efter reglerne i denne lov i en randzone på indtil 10 m fra bredden ikke må foretages gødsning, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning.

Stk. 2.-4. ---

§ 1. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Forbuddene i stk. 1 gælder endvidere ikke for ikke-målsatte vandløb beliggende i marskområder m.v. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter nærmere regler om, hvilke områder der er omfattet af 1. pkt.

Stk. 4. Ministeren fastsætter regler om bredden af randzonen.

§ 5. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ved en bedrift forstås i denne lov en driftsenhed, der anvendes til jordbrugsmæssige formål, og som drives af

I lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner, som ændret ved lov nr. 563 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, affattes således:

»Der må ikke foretages gødsning og anden jordforbehandling, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning i en randzone på 10 meter fra bredden af åbne vandløb i landzone og søer med et overfladeareal på mere end 100 m² i landzone:

- 1) der er klassificerede som offentlige efter § 9 i lov om vandløb,
- 2) der er beskyttede efter § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- 3) der er omfattet af kravet om 2-meter bræmmer i § 69, stk. 1, i lov om vandløb, eller
- 4) for hvilke der er fastsat miljømål i:
  - a) de statslige vandplaner vedtaget efter reglerne i miljømålsloven, eller
  - b) bekendtgørelser om indsatsprogram udstedt i medfør af lov om vandplanlægning.«

2. § 1, stk. 3 og 4, ophæves.

3. Efter § 1 indsættes:

»**§ 1 a.** Overholdelsen af loven påhviler den til enhver tid ansvarlige for enhver bedrift, der er omfattet af loven.

Stk. 2. Ved en »bedrift« forstås i denne lov en driftsenhed, der anvendes til jordbrugsmæssige formål, og som drives af samme fysiske eller juridiske person. Bedriften kan bestå af en eller flere ejendomme samt tilforpagtede arealer.«

4. Efter § 3 indsættes:

»**§ 3 a.** Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan meddele de påbud, der er nødvendige for overholdelse af loven eller af regler udstedt i medfør heraf.«

5. § 5, stk. 3 ophæves.

samme fysiske eller juridiske person. Bedriften kan bestå af en eller flere ejendomme samt tilforpagtede arealer.

6. Efter § 6 a indsættes:

»§ 6 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten.

§ 6 c. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan træffes eller udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 6 d. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav.«

7. § 10 affattes således:

§ 10. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der overtræder § 1, stk. 1.

»§ 10. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes med bøde den, der

- 1) overtræder § 1, stk. 1, eller
- 2) undlader at efterkomme påbud efter § 3 a.«

8. Efter § 10 indsættes:

»§ 10 a. Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger dertil, tilkendegive den pågældende, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, hvis den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelsen i retsplejelovens § 834, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 2, om indholdet af et anklageskrift tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet, bortfalder videre forfølgning.

§ 2

I miljømålsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009, som ændret senest ved lov nr. 1631 af 26. december 2013, foretages følgende ændring:

1. § 30 affattes således:

§ 30. Hvis der i forbindelse med vedtagelsen af den endelige vandplan foretages ændringer af det offentliggjorte forslag, som på væsentlig måde berører andre myndigheder eller borgere end dem, der ved indsigelse har foranlediget ændringen, kan vedtagelsen af vandplanen ikke ske, før de pågældende har haft lejlighed til at udtale sig. Miljøministeren fastsætter en frist herfor. Hvis ændringen er så omfattende, at der reelt foreligger et nyt forslag til vandplan, skal proceduren i §§ 28, 29 og 31 følges.

»§ 30. Hvis der i forbindelse med vedtagelsen af den endelige vandplan foretages ændringer i de dele af indsatsprogrammet eller retningslinjer, der fastsætter forpligtelser for myndigheder, i forhold til det offentliggjorte forslag, kan vandplanen ikke vedtages, før ændringerne har været i fornyet offentlig høring i mindst 8 uger. Der gælder ikke en pligt til at foretage partshøring, jf. forvaltningslovens § 19.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2014, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 2, nr. 1, træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i Lovtidende.